

SOCIALDEMOKRATISK UNGDOMSFORBUND

FOREDRAGS-
OG
DISKUSSIONSEMNER

UDARBEJDET AF
MARIE NIELSEN OG H. P. SØRENSEN

TRYKT SOM MANUSKRIFT

KØBENHAVN
SOCIALDEMOKRATISK UNGDOMSFORBUNDS FORLAG

1916

Arbejderbevægelsens
Arkiv

Vanskelighederne ved at udarbejde disse Fore-
drags- og Diskussionsemner er ikke smaa. Man
kunde opstille 2000 Emner, der alle kunde være in-
teressante. I denne Udgave, der er mere omfattende
end de tidligere, er derfor kun medtaget det, som i
første Række har Interesse og Værdi for Arbejder-
ungdom. Foredragene er ordnet i Grupper, derefter
i enkelte Foredrag; men der vil intet være til Hinder
for, at man enten slaar flere Foredrag sammen til et,
eller deler et enkelt i flere, alt eftersom man ønsker
det behandlet.

Bagerst i Hæftet findes en *Literaturforteg-
nelse*, hvis Bøger og Pjecer kan benyttes ved Ud-
arbejdelse. Af Kildemateriale vil jo desuden kunne
findes en Mængde Afhandlinger saavel i *Fremad*
som i *Socialisten*. Enkelte Foredrag og Afsnit
i disse er saa aktuelle og almindelige, at alle, der føl-
ger med i Døgnets Liv, kender Forholdene og kan
drage Materiale ud bl. a. af *Dagspressen*.

Literaturfortegnelsen kan tillige gælde som Anvis-
ning paa, hvad unge Arbejdere først og fremmest bør
læse, — og hvis man har Raad dertil, kan man ved
Køb af de billige Pjecer efterhaanden skaffe sig et
godt historisk og socialistisk Bibliotek.

Ethvert Medlem af Socialdemokratisk Ungdomsforbund
vil gratis kunne faa nærværende tilsendt, naar Anmodning
vedlagt Porto indeendes til Forbunds-kontoret, Rømersgade
22, 3. København K.

Samfundets Udvikling, socialistisk belyst.

1. Den materialistiske Historieopfattelse.

Religiøse Opfattelser opstiller overnaturlige Magter som bestemmende for alt: borgerlige Historikere og Økonomer anser geniale Menneskers Ideer som Drivkræfter i Udviklingen. *Karl Marx* viser i Modsætning hertil de materielle, økonomiske Forholds afgørende Indflydelse. Religion, Ret, Moral er kun Udtryk for et Samfundets Produktions- og Ejendomsform. Denne Opfattelse af Historien er Grundlaget for de socialistiske Teorier.

Literatur: 58, 24, 30, 31.

2. Klassesamfundets og Privatejendomsrettens Opstaaen.

Menneskets primitive Tilstand er usocial, a: hver sørger for sig. Vanskeligheder ved enkeltvis at klare sig leder til Samarbejde. Med Forandringer i Ernæringen og Maaden at skaffe sig denne paa udvikler Samfundsfølelsen sig lidt efter lidt. Først indenfor Familien, derefter i Stammen. Jagt og Fiskeri, Nomadeliiv og Kvægavl og endelig Korndyrkning er Stadier i Udviklingen, som betinger Privatejendommens Opstaaen. Privatejendom og Arveret medfører den Ulighed i Kaar, hvoraf en underlegen Klasse opstaar.

Literatur: 28, 9, 59.

3. De antike Samfund og Folkevandringen.

Af den enkelte Families Fællesskab opstaar Slægtens Fællesskab, den saakaldte *Gens*. — Fællesægteskab bliver til Engifte. — Arbejdets Deling mellem Agerbrug, Haandværk, Handel og Skibs fart sprænger de smaa Samfundsformer og skaber *Staten*. Erhvervede Ejendele maa forsvares med Vaabenmagt mod røveriske Fjender. Efterhaanden lærer man at

fange Fjenderne og benytte dem til Arbejde, medens Samfundets egne Borgere helliger sig videnskabelige, politiske og kunstneriske Sysler. Slaveriet frembringer en aandelig Blomstring indenfor Overklassen. Men denne Overklasse demoraliseres i Nydelsessyge og Klassemodsatningerne undergraver den gamle Stat. saa den ikke kan modstaa de barbariske, men sunde Folkestammer, der vælter ind over Europa. Folkevandringen gyder frisk Blod i den gamle Kultur. *Literatur: Verdenshistorie, samt 28, 41.*

4. Middelalderens sociale Forhold.

De sidste Rester af det gamle Markfællesskab forsvinder. Ved Vornedskabet opstaar en Herremandsklasse, der gennem Lenstiden bliver til *Adelen*. — *Gejstligheden* faar øget Indflydelse og store Godser. — I Byerne danner *Borgerne* Laug, Sammenslutninger, der regulerer Produktionen og Tilgangen til Faget. — *Bønderne*, der for Vornedskab maa yde Hovetj til Herremændene, trykkes dybere ned af disse. I Tyskland finder sociale-religiøse Bondeoprør Sted.

Denne Tidsperiodes Begyndelse kendetegnes ved Naturalhusholdning, ø: Produktion til eget Forbrug. Ved dens Slutning har Udviklingen af Handel lagt Spirer til nye Produktions- og Samfundsformer.

Literatur: Verdenshistorie samt 9.

5. Europa i det 16. og 17. Aarhundrede.

Reformationen. Pavemagtens Dalen er Middelalderens Afslutning. Luther, Calvin. — Den stigende Handel leder til Opdagelsen af den nye Verden, Amerika. Produktionen begynder at antage Karakteren af *Industri*. England gaar i Spidsen. Arbejderklassen i den moderne Form opstaar. — Det er et Tidsafsnit, hvor der er Fremgang overalt, videnskabelige Opdagelser gøres, Billedkunsten blomstrer. I England skabes den Forfatning, der raader endnu. Det er den menneskelige Kulturs Genfødelse med Grækenland som Moder, deraf Navnet *Renæssancen*.

Literatur: Verdenshistorie samt 9, 41.

6. Den franske Revolution.

Revolutionens Aarsag er de økonomiske Tilstande. Arbejde, Industri og Handel er blevet for stærke til at finde sig i de privilegerede Stænders, »Adelens og Gejstlighedens« Herredømme og Udbytning. Filosofer som Voltaire og Rousseau underminerer ved deres spottende Skrifter de herskende Klasser. Statens fortvivlede finansielle Tilstand nødvendiggør Indkaldelse af en Nationalforsamling, som den 4. Aug. 1789 ophævede alle Privilegier og vedtog den udødelige »Menneskereltighedernes Erklæring«. Den franske Revolution er Borgerskabets, Kapitalistklassens Overtagelse af Magten — ved Arbejdernes Hjælp. Det er Gennemførelsen af *politisk Frihed*.

Literatur: 2, 14, 41.

7. Kapitalismens Gennembrud.

England er det førende Land. — Produktionsmidlerne udvikles fra Værtøj til Maskine, fra Værksted til Fabrik. Opfindelsen af Dampkraften fremskynder denne Udvikling. De gamle Lavsbestemmelser falder og den frie Konkurrence proklameres af Adam Smith. Maskinerne har gjort Masser af Arbejdere brødløse og Oprør og Ødelæggelse af Maskinerne er Følgen. Arbejderne synker dybere i Elenighed, og de første Fagforeninger dannes. Kapitalismens Tid er inde.

Literatur: 2, 3.

Socialismens Historie og Teori.

1. Socialistiske Utopier.

Allerede i de ældste Samfund opstaar der visse mere eller mindre socialistiske Ideer, særlig bemærkes den græske Filosof, *Plato*. Ogsaa Kristendommen i sin oprindeligste Form har visse socialistiske Træk. Med Englænderen *Th. More*, f. 1478, begynder den Række af utopiske Socialister, der kulminerer i det 19. Aarhundrede i Frankrig med *St. Simon* og *Fourier*. I England fremtræder *Rob. Owen*, i Tyskland *Wilh. Weitling*.

Literatur: 2, 9.

2. Den videnskabelige Socialisme.

Karl Marx er den, der ud af det utopiske Kaos former en Videnskab. I »det kommunistiske Manifest« ligger han i Samarbejde med *Fr. Engels* Grundlaget for den socialistiske Arbejderbevægelse, og i »Kapitalen« og andre Værker giver han den socialistiske Ide sin Form. Historien er Klassekamp, og Samfundet udvikler sig fra én Samfundstilstand til en højere. Det næste Trin er nu Arbejderklassens Erobring af Magten. Privatejendommens og Udbytningens Afskaffelse og Skabelsen af et Samfund, hvor Klasseforskellen er ophævet.

Literatur: 1, 29, 25, 60, 69.

3. Det kapitalistiske Samfund.

Er baseret paa den private Ejendomsret til Produktionsmidlerne og Udbytningen. *Adam Smith* og *Ricardo*. Arbejdets Deling (Specialisering). Udnyttelse af alle tekniske Hjælpemidler og af Arbejdernes fulde Arbejdskraft, forøger Kapitalens Udbytte. Merværdiens Opstaaen. — Værdierne og deres konstante Værdi. — Pengenes Betydning. — Omsætning og Handel. — Befolkningsspørgsmaalet. *Malthus*. — Kapitalens Koncentration. Øget Rigdom for de faa, Fattigdom for de mange.

Literatur: 1, 21, 60, 69.

4. Samfundets Overtagelse af Produktionen.

Kapitalen producerer ikke for at tilfredsstille det nødvendige Behov, men kun for Profit og maa derfor have nye Markeder for sin Overproduktion. Kolonipolitik — Overproduktion skaber Kriser med frygtelig Arbejdsløshed. — For at øge Udbyttet slutter Kapitalen sig sammen i Ringe og Truster. Den frie Konkurrence bliver Monopol. — Kooperativ Virksomhed. — Alt dette fremmer, letter og tilsidst nødvendiggør Samfundets Overtagelse af Produktionen ved Arbejderklassens Erobring af den offentlige Magt.

Literatur: 1, 21, 43, 60, 69.

Arbejderbevægelsen. Den faglige Bevægelse.

Fagforeningernes Formaal og Virken.

Formaalet er at højne Arbejdernes Kaar. — Lønkampe med Strejker og Lockouter. — Overenskomster. Voldgift. — Akkordarbejde. — Arbejdsløshed og Arbejdsløhedskasser. — Kvinder som billig' Arbejdskraft. -- Børnearbejde. -- Stats- og Kommune-funktionærer. -- Fagforeningernes Udvikling fra delvis upolitiske til socialistiske Organisationer. Landsorganisationer.

Literatur: 8, 38, 42.

Fagforeningsbevægelsens Historie.

De første Fagforeninger dannes i England (Trades Unions). Chartisterne. Meget heftige Lønkampe. Dokarbejder- og Grubearbejderstrejker. — Tyskland. Undtagelseslove. Kristelige Fagforeninger. — Danmark. Internationales Sektioner. Kampe i 80erne. Samvirkende Fagforbund. Lockouten i 1899. Brydninger.

Literatur: 2, 8.

8 Timers Dagen.

Kravet vedtages paa den int. soc. Kongres i Paris 1889, og første Demonstration afholdes 1. Maj 1890. Har ofte i Udlandet medført Kampe med Politiet. — Motiveringer. Forøgelse af Arbejdernes Sundhed. Tid til aandelig Udvikling. — Dagens internationale Karakter. — Gennemførelse ad Lovgivningens Vej. Forelæggelse i den danske Rigsdag. — Fagforeningernes Arbejde for Arbejdstidens Nedsættelse.

Literatur: 2, 70.

Fagbevægelsens Kampmidler.

Arbejdskøbernes stærke Organisation tvinger Arbejderne til at finde nye Former for sine Organisationer og nye Veje for sit Arbejde for ikke at blive underlegne i Kampen. Industriforbund. Mere Handfrihed. — Fra syndikalistisk Side forlanges direkte

Aktion, Sabotage. — Generalstrejken. Dens Værdi beror paa en stærk Centralorganisation.

Den politiske Bevægelse.

Den parlamentariske Virksomhed.

Formaal: At højne Arbejderklassens Kaar ved sociale Love og benytte Politik til Agitation for Socialismen blandt Masserne med Erobringen af den politiske Magt som Maal. — Politik er Interesse- og Klassekamp, en Genspejling af det økonomiske Liv — Socialdemokratiet ene mod alle andre. Alliancer. — Udtryk for Folket. Almindelig Valgret. Etkammersystem.

Literatur: 22, 37, 47, 72.

Det danske Socialdemokratis Udvikling.

Internationale 1871. Pio, Brix og Geleff. Slaget paa Fælleden. Førernes Fængsling. — Nye Mænd i Partiet og Pressen. Den faglige Bevægelses Fremgang. Provisoriekampen. De to første Rigsdagsmænd i 1884. Teoretiske Brydninger. Samarbejdet med Venstre. Sociallovgivning. — Systemskiftet. Kampen om Alliancespørgsmaalet. Kravet om Afrustning. — Partiets stærke Vækst, ogsaa paa Landet.

Literatur: 2, 74, samt Kongresprotokoller.

Socialdemokratiets Historie i Tyskland.

Arbejdernes politiske Parti opstaar først i Tyskland. Arbejderforeningen af 1863. *Ferd. Lasalle*. — To Retninger, der sluttet sammen paa Kongressen i Gotha, der former et Program. *Bismarcks* Undtagelseslove. *Bebel* og *Liebknecht*. — Stærke teoretiske Brydninger. *Kautsky* og *Bernstein*. — Mægtig Fremgang. — Det tyske Socialdemokrati under Verdenskrigen.

Literatur: 2.

Den socialdemokratiske Ungdomsbevægelse.

Dens første Opgave: socialistisk Oplysning. — Kampen mod Militarismen. Læringspørgsmaalet og

Ungdomsskolen. Historie: Fremskridtsklubber i Jylland, socialistisk Ungdomsbevægelse. Brydninger. Socialdemokratisk Ungdomsforbund stiftes i Vejle 1906. — Betydningen af et Blad. — Samarbejde med Partiet. Forbundets Selvstændighed. — Den internationale Ungdomsbevægelse. Stiftet 1907 med *Karl Liebknecht* som Leder. Genoprettet ved Konferencen i Bern 1915. *Literatur: 40.*

Internationale.

Det kommunistiske Manifest. *Karl Marx* stifter Kommunisternes Forbund. Afdelinger rundt i Landene. — Protest mod den fransk-tyske Krig i 1870—71. — Indre Modsætninger. *Bakunin*. — Opløsning 1872. — 1884 mødes franske og tyske Organisationer og danner det andet Internationale. Tilslutning efterhaanden fra alle Lande. — Regelmæssige Kongresser. Beslutninger om Normalarbejdsdag. »Ministersocialisme«, Militarismen. — Internationale under Verdenskrigen. Neutrale Landes Konference i København Jan. 1915. Bureauet i Haag. Zimmerwaldkonferencen Sept. 1915. *Literatur: 2.*

Den kooperative Bevægelse.

Forbrugsforeninger. Formaalet er at komme uden om den overflødige Mellemand. Billigere Varer. — Opstod i England. Rochdale-Væverne. Store Brugsforeninger i England, Belgien, Tyskland og i Danmark hos Bondestanden. — *Produktionsforeninger*. Formaalet er socialistisk: at overlage Produktionen. *Lasalle* som Ophavsmand. Ingen Værdi forinden Forbrugerne er organiseret. Sammen kan de efterhaanden overtage store Dele af Produktion og Omsætning og bliver derved en stor Støtte i Arbejdernes Kamp. — Boligforeninger. — Den voksende Brugsforeningsbevægelse blandt Arbejderne i Danmark. *Literatur: 11, 36 og Arb. Lommeb. 1916.*

Politiske Emner.

Statsforfatninger.

Enevælden. Konge eller Kejser — af Guds Naade — regerer uden at spørge Folket. I Europa kun

Rusland, nu endda kun delvis. — Den oplyste Enevælde. — *Det konstitutionelle Kongedømme*. Kongen og Folkets Repræsentanter deler Magten. Kongens Magt indskrænket. Veto. — Tokammersystem eller Etkammersystem. Englands Forfatning. — *Republik*. Statens øverste Embedsmand vælges af Folket. Svejts er den mest demokratiske. — Al Administration bør undergives parlamentarisk Kontrol. — Parlamentarisk Statsskik: at Regeringen er udgaaet af det folkevalgte Kammers Flertal.

Literatur: 12, 72.

Socialdemokratiet og Kongedømmet.

Kongemagten er et Embede, der arves. Topfigur. Ophævelse af alle Privilegier. — En Fare for Folket. Sverrig: Kong Gustafs Forsøg paa personlig Indflydelse. — Kongen som Militær. Erklærer Krig. — Republik er ingen Nødvendighed for socialistiske Produktionsforhold, men absolut *naturlig*, naar Socialdemokratiet faar Magten.

Direkte og indirekte Beskatning.

Direkte Skat paa Indtægt og Formue. *indirekte* paa Varer og Livsforbrødenheder. — Stats- og Kommuneskat. — Ejendomsskatter. — Arveskat. — Sukker og Øl. — Petroleum og Kul. — Stærk stigende direkte Skat paa Indkomst og Formue rammer de Rige, indirekte Skatter mest de Fattige.

Literatur: 12.

Kirke og Stat.

Grundlovens § 3. — Traditionens Magt ved Benyttelsen af Kirken. — Støtte for Reaktionen. — Religionen en Privatsag. — Kirkens og Præsternes Indflydelse paa Skolen. — Konfessionsløse Skoler. — Kirkens Adskillelse fra Staten.

Socialdemokratiet og de andre Partier.

Socialdemokratiet er *revolutionært*, vil omforandre Samfundets *Grundlag*, de andre vil bevare det. — Kløften. — Socialistforskrækkelsen. — Frisindede

borgerlige Partiers Svigten. — Forskellen viser sig i Partiernes Stilling til næsten alle Spørgsmaal: Sociale Love, Jordspørgsmaale, Militærvæsenet, Skolen.

Literatur: 37, 50.

Toldbeskyttelse eller Frihandel?

Finanstold: Penge i Statens Kasse, *Beskyttelsestold:* Ophjælp af Erhverv, saa at de kan konkurrere med Udlandet. — Fordyrer Varerne. — Vægttold eller Værditold. — Gradvis Nedsættelse af Beskyttelsestolden. Arbejdernes Stilling til denne. — Frihandel. England som Forkæmper for Frihandel.

Literatur: 5, 26.

Socialdemokratiet og Husmændene.

Husmandsbevægelsens stærke Vækst. Krævet om Jord. — Love til Støtte deraf. Statshuse. — Ejendomsret over Jorden. Kun Bestyrer for Kreditforeninger og Banker. Statsfæste. Arvefæste. — Sikret Brugsret er bedre end illusorisk Ejendomsret. — Er Udstykning af store Godser fordelagtig? — Stor-drift eller Smaadrift?

Literatur: 45.

„Ministersocialisme“.

Partiets Deltagelse i borgerlige Regeringer er et farligt Eksperiment. — Administration af Kapitalist-samfundet og dets Love. Svækkelse af Kritikken. — *Millerand* i Frankrig. — Særlige Forhold under Verdenskrigen. — Internationale Kongresbeslutninger. — Først naar Socialdemokratiet er Flertal, kan det overlage Magten og Ansvaret.

Literatur: 37, 39, 2.

Kvinder og Politik.

Kvindernes Ligestilling med Mændene. — Bør dele sig efter økonomiske Interesser. — Arbejderkvindernes særlige Stilling. Børnelove, Forbrugsskatter, Skolesagens Udvikling. Kvinden i Erhvervslivet. — Love for Kvinders Arbejde. — Ingen særskilte Kvindedeorganisationer.

Literatur: 10.

Sociallovgivning.

Nødvendigheden af sociale Love. — De første Beskyttelseslove i England. — Bismarcks Sociallovgivning. — I Danmark: Sygekasseloven og Alderdomsloven fra 1891. Frie Fattiggasser. Fabriksloven. Ulykkesforsikring. Arbejdsløshedskasser. Hjælpekasser. Børnelovene. Krav til forøget Sociallovgivning.

Literatur: 2, 18, 34, 46.

Militarismen.

Militarismens Udvikling.

Hæren er Samfundets og den herskende Klasses Værn mod Fjender udadtil og indadtil. Formen ligegyldig, Formaålet altid det samme. — Historisk Udvikling: Frie Mænds Opbud. Kriegerstand. Lejede Hære. Staaende Hære. — Almindelig Værnepligt indføres efter Napoleonskrigene. — Store Militærstater. Kapitalens økonomiske Konkurrencekamp medfører vanvittige Rustninger og Militærudgifter. Alle tekniske Hjælpe midler. »Den væbnede Fred« skulde være Garanti mod Krig.

Literatur: 32.

Arbejderne og Fædrelandet.

Nationalstaterne opstaar sammen med Kapitalismen. Begrebet »Fædrelandskærlighed«. Hykleri. — Et Folks Ejendommelighed i Karakter, Kultur og Sprog bør respekteres. — Arbejdernes internationale Interesser. To Nationer: Udbyttene og Udbyttede. Hæren benyttes mod Arbejderne. — Fædrelandskærlighed i Fred og i Krig. — Fællesfølelsens Udvikling fra Familie til Slægt, By, Land og tilsidst til hele Menneskeheden.

Literatur: 32, 33.

Folkevæbning eller Afvæbning.

I de fleste Lande har Socialdemokratiet Folkevæbning paa sit Program. — De store Lande kan ikke straks og enkeltvis afvæbne. De smaa kan

gøre det. — Folkevæbning som Gennemgangsled. Kan ikke bruges mod Folket. — Maalet: Afvæbning. Bindende Aftaler om tvungen Voldgift mellem Staterne. Det danske Partis Forslag.

Literatur: 32, 33.

Kampen mod Militarismen.

Borgerlig Fredsbevægelse uden stor Betydning. Socialdemokratiet vil fjerne Krigens Aarsag, Kapitalismen. Internationale Beslutninger. — Arbejderungdommens Kamp. *Værnepligtsstrejke*: Nægtelse af at være Soldat. *Militærstrejke*: Massemilitærnægtelse ved Krigsmobilisering. — Arbejderne bør ikke næste Gang gaa i Krig for Kapitalens Interesser. — Det nye Internationale: Organiseret og vel forberedt Kamp mod Militarismen. (Ungdomsforbundets Militærresolution 1915.)

Literatur: 32, 33.

Verdenskrigen 1914—

Dens Aarsager. *Kapitalistisk Konkurrencekamp*. — Mod sætningen mellem England og Tyskland, Englands Isolering af Tyskland. Tyskland i Spidsen for Militarismen. — Hemmeligt Diplomati. — Krigens ødelæggende og barbariske Sider. — Statssocialistiske Foranstaltninger. — Socialdemokratiet under Verdenskrigen. Ministre. — Krigen som den bedste Agitator mod Militarismen.

Literatur: Georg Brandes: Verdenskrigen, samt 27, 33.

Historiske Emner.

Bondestandens Frigørelse

Bønderne underkastet Herremændens Tyranni. Vornedskab og Stavnsbaand. Militærtjeneste. Hovveri. — Stavnsbaandets Løsning 1788. Grev Bernstorff. Skoleloven af 1814. — Stænderforsamlingerne. Bondevennerne. Grundloven. Lov om Fæstegjords Salg 1852. Bønderne bliver Selvejere. — Grundlovsrevisionen af 1866. Godsejere kontra Bønder. — Den danske Bondes Kamp paa Rigsdagen. Overtager Magten 1901.

Literatur: Danmarks Historie, samt 2, 71.

Frihedsbevægelserne i 1848.

Borgerskabet og den gryende Kapitalisme rejser sig mod »Reaktionen af 1815«. — Februar-Revolutionen i Frankrig breder sig til Tyskland og Østrig. Oprør. — De frie Forfatninger gennemføres i den følgende Tid. — I Danmark: Toget til Frederik den VII. Grundloven af 1849. — Borgerskabets Overtagelse af Magten.

Literatur: 2, 44.

Pariserkommunen 1871.

Paris belejres af Tyskerne. Fortvivlede Forhold. Mangel paa Fødemidler. Intet Arbejde. — »Kommunen« proklameres 18. Marts. Centralkomiteen. Organisation af Arbejdet. Frankrig skal være Republik. — Folkets første Forsøg paa selv at tage Magten. — Regeringen slutter Fred med Tyskerne. Krig med Kommunarderne. De sidste Frihedshelte skydes paa Pere-Lachaise Kirkegaarden d. 28. Maj.

Literatur: 13, 14.

Provisoriekampen.

Estrups første Provisorium 1877. — Folketing og Landsting. Uenighed om Forsvarssagen. — Demokratisk Valgsejr 84. Provisoriske Finanslove 1885—94. Visnepolitik. Berg, Bojsen, Holstein, Hørup. — Riffelbevægelse. Skattenægtelse. Gendarmeri. Presseprovisoriet. — Skat paa Øl og Sukker. Estrups Afgang 1894.

Literatur: 2, 19, 20.

Forskellige Emner.

Lærlingspørgsmaalet.

Lærlingekaar gennem Tiderne. — Lærlingeloven. — Mestrenes Magt. Udbytning eller Uddannelse. — Ungdomsforbundets Krav. — Lærlingeanvisning. — Unge Arbejdere, der intet Fag lærer. Forbud mod Børnearbejde. Fabriklovgivning. Ungdomsskolen. — Bør der dannes særlige Lærlingeforeninger eller

bør Lærlingene organiseres i Socialdemokratisk Ungdomsforbund?

Literatur: 35.

Afholdsbevægelsen.

Menneskets Brug af Nydelsesmidler. Alkohol. Opium. Tobak etc. — Sociale Forhold er oftest Skyld i Drikkeriet. Højnelse af Arbejdernes Levevilkaar betyder mindre Alkoholnydelse. Afholdsbevægelsen, dens Midler og Maal: Oplysning, Beskatning, Lovbestemmelser, Forbud.

Georgismen.

Henry George. Ideernes Oprindelse i Amerika. — Skat paa Jord (»Eneste-Skat«). Privatejendommen til Jord bibeholdes. — Statens Overtagelse af Jordmonopoler. Grundværdistigningsskattens Betydning. — Industrikapitalen rammes ikke. — Det sociale Spørgsmaal løses ikke ved Vedtagelse af en Skattelov.

Literatur: Henry Georges Skrifter samt 23, 63.

Anarkismen.

Anarkistiske Tænkere. Bakunjn. — Individets Frihed. Handlingens Propaganda. Attentaterne som Agitationsmiddel. — Modsætning til Socialismen. — Krapotkin, halvt Anarkist, halvt Socialist. — Vil Udviklingen skabe et anarkistisk Samfund, naar den har gennemløbet det socialistiske?

Literatur: 2 anarkistiske Forfattere: Max Stirner og Hans Jæger samt Nr. 2.

Det revolutionære Rusland.

Czar Nicolaj d. I. Villig til Reformen. — Nihilismen og Attentaterne. Nihilisternes udbredte Organisation. — Den mørke Tid under Alexander d. III. — »Fredszaren« Nicolaj d. II. Krigen med Japan. Revolutionen 1905. Dumaen. Socialdemokratiet rejser sig. Mægtige Strejker. — Rusland efter Verdenskrigen.

Literatur: 15, 48.

Et internationalt Sprog.

Et fælles Sprog vil have stor Betydning i det praktiske Liv. — Umuligheden af at benytte et af de nationale. — Et Hjælpesprog, ved Siden Landenes egne. Volapük, Esperanto, Ido. — Det internationale Samkvem nødvendiggør et saadant. — Socialdemokratiets Stilling dertil.

Literatur: 5.

Udviklingslæren.

Alt er undergivet Udviklings Lov. Solsystemet. Jorden. Samfundet, de organiske Væsener og alle deres Livsytringer. — *Darwins* Teorier. Udviklingen er en Kæde fra det laveste til højeste Trin. — Kampen for Tilværelsen. — Mennesket det højeste Pattedyr. — Udviklingslærens Indflydelse paa Religion og Livsanskuelse.

Literatur: 16, 17.

Socialdemokratiet og Skoien.

De første Skoler. — Skoleloven af 1814. — Moderne Skolekrav: Enhedsskolen. Adgang til den højeste Undervisning. Kirkens Indflydelse afskaffes. Børnearbejde forbydes. Skolebespisning. *Ungdomsskolen*: Fortsat obligatorisk Undervisning til 18. Aar, almen og teknisk. Gennemført i Bayern.

Literatur: 44.

Biografier.

Der kan afholdes mange interessante Foredrag over Personer hentede fra Historie, Videnskab, Literatur. Foredragene bør foruden den almindelige Beskrivelse af Personens Virken og Liv, anlægges saaledes, at man ser vedkommende i Belysning af den Tid og de Samfundsforhold, hvori hans eller hendes Arbejde falder. Foruden de i Hæftet nævnte Mænd (Karl Marx, Friedrich Engels, Rob. Owen, St. Simon m. fl.) er her en Række Navne i Flæng: *Rousseau, Robespierre, Napoleon, Bismarck, Goethe, Luther, Giordano Bruno*, og af mere nutidskendte:

Georg Brandes, Drachmann, Grundtvig, Monrad, Henrik Ibsen, Tolstoy, Strindberg, Edison, Gladstone, Lloyd George.

Socialdemokratiets Program.

Over dette Emne kan holdes et eller flere Foredrag i Hovedafsnit: *Socialdemokratiets teoretiske Program, Forfatningskrav, Militærspørgsmaalet, Skolen, Retsplejen, Skatterne, Jordspørgsmaalet og sociale Krav* — og afsluttende med: *Den socialistiske Fremtidsstat.*

Literatur: En i Partiets Presse skreven Forklaring til Programmet, der snart vil udkomme i Pjece, samt Nr. 7, 22, 67, 68.

Literaturfortegnelse.

Større Bøger og Værker,

som kan laanes i de fleste Lejebiblioteker og for Forbundets Medlemmer gennem *Det sociale Sekretariat*, Gl. Kongevej 31^a.

1. *Karl Marx*: Kapitalen I—II.
2. *C. E. Jensen og Borghjerg*: Socialdemokratiets Aarhundrede I—II.
3. *Gustav Bang*: Kapitalismens Gennembrud.
4. do. Det danske Samfund.
5. do. Vor Tid I—II.
6. do. Mindeudgave I—II. (Vor Tid og Mindeudg. indeholder en Mængde mindre Afhandlinger om forskellige Spørgsmaal af alle Arter.)
7. *Karl Kautsky*: Det socialistiske Program. (Udg. i Norge.)
8. *J. Jensen og Mart. Olsen*: Fagforeningsbevægelsen i Danmark.
9. *Benoit Malon*: Socialismens Historie I—II.
10. *A. Bebel*: Kvinden og Socialismen. (Udk. i Norge. Mange Afh.)
11. *Carl Bonnevie*: Kommunesocialisme og Kooperation. (Udk. i Norge.)

12. *P. Munch*: Samfundslære.
13. *Dinesen*: Pariserkommunen.
14. *Lüsberg og Clausen*: Det XIX Aarhundrede.
15. *Konni Zilliachus*: Det revolutionære Rusland.
16. *Vilh. Rasmussen*: Verdensudviklingen.
17. do. Menneskets Udvikling.
18. *K. K. Steincke*: Haandbog i Forsørgelsesvæsen.
19. *Madsen-Mygdal*: Politiske Erindringer.
20. *V. Hørup*: I Skrift og Tale.

En meget fyldig Viden i *Verdenshistorie* faar man i det store Værk: *Folkenes Historie*, 7 Bind, og *Verdenskulturen*, 5 Bind. Man kan ved Udarbejdelse af Foredrag benytte den Del, som netop behandler det Emne, man har Brug for. En kort sammenhængende Fremstilling giver *P. Munch* i sin *Verdenshistorie I—II*.

Mindre Bøger og Pjecer.

som kan købes gennem Ungdomsforbundet eller i Boghandelen »Fremad«, Frederiksbørgg. 33, Kbh. (Kun en enkelt af de her nævnte Bøger koster 1 Kr., de fleste 10—25 Øre.) De, som er udsolgt, findes som Regel i Forbundets Vandrebibliotek eller i Det sociale Sekretariat.

21. *Gustav Bang*: Den kapitalistiske Samfundshusholdning.
22. do. Den socialistiske Fremtidsstat.
23. do. Georgismen.
24. do. Den materialistiske Historieopfattelse.
25. do. Karl Marx.
26. do. Toldspørgsmaalet.
27. do. Efter Krigen.
28. *Fr. Engels*: Familiens, Privatejendommens og Statens Oprindelse.
29. do. Socialismens Udvikling fra Utopi til Videnskab. (Norge.)
30. *Nicolaj Petersen*: Den materialistiske Historieopfattelse.
31. *K. K. Steincke*: Den økonomiske Historieopfattelse.

32. *Karl Liebknecht*: Mød Militarismen. (Udsolgt.)
 33. *J. P. Sundbo*: Krig mod Krig.
 34. *Th. Stauning*: Arbejdets Invalider.
 35. *Harald Jensen*: Lærlingeforholdene.
 36. *F. J. Borgbjerg*: Kooperative Foretagender.
 37. *Parvus*: Socialdemokratiet og Parlamentarismen.
 38. *Ned med de samvirkende Fagforbund*. Udg. af D. s. F.
 39. *Taktik-Kommissionens Forhandlinger* paa Kongressen i Amsterdam 1904.
 40. *Ungdom under rødt Flag*, et Festskrift med Ungdomsbevægelsens Historie.
- Socialistisk Bibliotek 1910:*
41. *Gustav Bang*: Brydningstider i Evropas Historie.
 42. *Gustav Bang* og *Carl Gran*: Arbejdsløsheden.
 43. *Karl Kautsky*: Dagen efter den sociale Revolution.
 44. *Vilh. Rasmussen*: Socialdemokratiet og Skolen.
- Socialistisk Bibliotek 1911:*
45. *Gustav Bang*: Husmanden og Socialismen.
 46. *Alfred Christiansen*: Arbejderbeskyttelse (Fabrikslovgivning).
 47. *Karl Kautsky*: Social Reform og Social Revolution.
 48. *M. Leepa*: Jord- og Arbejderspørgsmaalene i Rusland.

Socialistisk Bibliotek 1912:

49. *V. Nicolaisen*: Den franske Fagforeningsbevægelse.
50. *J. P. Sundbo*: Socialdemokratiet og de andre.
51. *P. Chr. Kæmpegaard*: Velfærdsinstitutioner.
52. *Th. Stauning*: Socialismen.

Socialistisk Bibliotek 1913:

53. *Axel Schmidt*: Sociale Strømninger i dansk Literatur.
54. *K. A. Petersen*: Socialistisk Fremtid i Danmark.
55. *L. Rasmussen*: Da vi lik Juni-Grundloven.
56. *Erik Palmstierna*: Dyrtid og Truster.

Socialistiske Smaaskrifter:

57. Den socialistiske Stat i Virksomhed.
58. Det kommunistiske Manifest.
59. Fællesjendom og Privatejendom.
60. *Kapital og Arbejde*. En Fremstilling af Karl Marx' Lære.
61. Socialdemokratiets Fordringer til Alderdomsforsørgelse.
62. Aandsfriheden i den socialistiske Stat.
63. En Diskussion mellem *Henry George* og den amerikanske Socialdemokrat *Laurence Grønlund*.
64. Hvad vil Socialdemokraterne?
65. *Ferdinand Lassalle*: Arbejderprogram.
66. Otto Timers Arbejdsdagen.
67. *W. Lieknecht*: Til Forsvar og Angreb.
68. *W. Bracke*: Ned med Socialdemokraterne!
69. *Karl Marx*: Lønarbejde og Kapital.
70. *M. E. Vaillant*: Arbejdstiden.
71. *Gustav Bang*: Danske Len og Stambuse.
»*Fremad's* Bibliotek:
72. *Den nye Grundlov*, ved Ernst Christiansen og Peter Wraae.
73. *Rente og Ruin*, af Fr. Hurup.
74. *Et Tilbageblik*, af Th. Stauning.
75. *Den nye Valglov*, ved Ernst Christiansen og Peter Wraae.

Arbejderbevægelsens
Bibliotek